



## Odpověď Ministerstva zdravotnictví na žádost o informaci dle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Dne 20. srpna 2021 obdrželo Ministerstvo zdravotnictví (MZ) Vaši žádost evidovanou pod č.j. xxx, kterou jste požádal o následující informace:

- *zda MZ disponuje studií o onemocnění dětí SAR COV 2 a jak se přenáší mezi dětmi, kolik procent dětí bylo nemocných touto nemocí.*
- *studie o používání roušek a respirátorů a jejich vlivu na šíření nemoci versus vedlejší účinky dlouhodobého nošení roušek a respirátorů?*

K Vaší žádosti Vám sděluji následující:

Ze světových statistik vyplývá, že děti, u kterých byla diagnostikována nemoc covid-19, tvoří asi jen dvě procenta nemocných. Na to, že jsou pozitivní, se u nich většinou přijde ve chvíli, kdy onemocní dospělý. Nemocné lze podle závažnosti rozdělit do několika skupin. První má takzvaný asymptomatický průběh: dítěti nic není, kromě pozitivního testu má i normální nález na rentgenu. I v druhém případě jde o velmi mírný projev. Dětské pacienty mají příznaky onemocnění horních dýchacích cest, tedy většinou horečku, slabosti, bolesti svalů, kašel, bolest v krku, kýchají a teče jim z nosu. Lékaři u nich mohou vidět zarudlé hrdlo, a pokud je poslechnou fonendoskopem, je nález normální jako u zdravého dítěte. U některých malých pacientů se může projevit nevolnost, zvracení, bolesti břicha a průjem. V případě středně závažných projevů mají malí pacienti problémy s dýchacím ústrojím, které se projevují pískoty či dušností, a zánět plic. U ještě komplikovanějších případů se kromě problémů s dýcháním objevují i zažívací potíže včetně průjmu. Nejkritičtější stavy, které jsou ale skutečně velmi výjimečné, mohou děti ohrožovat na životě, protože mohou vést jak k srdečním selháním, tak třeba i zánětu mozku či jiným orgánovým poškozením.

Vzhledem k tomu, že u dětí se nemoc často projevuje bez příznaků, mohou infekci snadno bez varování přenášet. Navíc se ukazuje, že virus se vylučuje stolicí i několik dní po nákaze, takže je zde riziko přenosu i tímto způsobem, a to zejména u malých dětí, které ještě neudrží čistotu.

Kromě výše zmíněných potíží lékaři v hojně postižených zemích (v Itálii, Francii, Velké Británii a v USA) u dětí v souvislosti s nákazou covidem-19 zaznamenali i jiné potíže. V podstatě jde o nepřiměřenou reakci imunitního systému na vir, která může vést až k poškození hned několika orgánů v těle. Probíhá v podstatě podobně jako takzvaná Kawasakiho nemoc, což je onemocnění, které způsobuje u dětí do pěti let záněty cév a srdce. Dalo by se zjednodušeně říci, že někteří dětské pacienty na vir reagují abnormální reakcí imunitního systému. Zkušenost lékařů ze zmíněných zemí ale naštěstí ukázala, že i tento stav lze poměrně úspěšně léčit.





U dětí a mladistvých se také mohou někdy objevit takzvané covidové prsty, jde o vyrážku v podobě červených hrboleů na prstech zejména u nohou. Je bolestivá a může svědit. Objeví se obvykle druhý až třetí den nemoci a do týdne zmizí. Kromě toho může mít nemocné dítě také třeba kopřivku nebo drobné výrony na kůži nohou.

MZ disponuje Informací výboru České pediatrické společnosti vizte zde: <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/04/Stanovisko-%C4%8Cesk%C3%A9-pediatrick%C3%A9-spole%C4%8Dnosti-%C4%8CLS-JEP.pdf>.

K druhé části Vašeho dotazu uvádíme:

MZ nedisponuje jakýmkoli důkazem, že by roušky či respirátory byly příčinou jakéhokoli onemocnění. MZ si je vědomo, že povinné nošení roušek je velmi náročné pro všechny občany bez výjimky. Používání ochranných prostředků dýchacích cest je bezesporu jedním z účinných opatření, kterým můžeme sebe i své okolí proti virové nákaze alespoň částečně chránit. Osobní nepohodlí, které nošení roušek přináší, je pro mnohé z nás, pro děti i dospělé, a zejména pro osoby se zdravotním hendikepem nepříjemným omezením. Na druhou stranu je potřeba si uvědomit, že např. lékaři a sestry zcela běžně chirurgické roušky používají a je nemyslitelné, aby z důvodu nepohodlí, jimi nebyli vybaveni např. při operaci člověka, která mnohdy trvá i více než 6 hodin bez přestávky. V každém případě je důležité, pokud se u člověka v souvislosti s nošením ochranných prostředků projeví jakékoli zdravotní problémy, je vždy včas konzultovat s ošetřujícím lékařem, případně odborným lékařem a společně se pokusit nalézt optimální řešení.

Ministerstvo zdravotnictví tyto situace ošetřilo v mimořádném opatření ze dne 30. července 2021, č. j.: MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN, které v bodu 3. písm. ee) uvádí: „osoby, které nemohou mít ze závažných zdravotních důvodů nasazen ochranný prostředek dýchacích cest podle bodu 1 nebo 2, a jsou schopny tuto skutečnost prokázat lékařským potvrzením; tyto osoby jsou však povinny mít nasazen jiný ochranný prostředek dýchacích cest podle tohoto opatření, který je v lékařském potvrzení specifikován, vyjma případů, kdy je v lékařském potvrzení výslovně uvedeno, že dotyčná osoba nemůže mít nasazen jakýkoli ochranný prostředek dýchacích cest“.

Výjimka pod písm. ee) se vztahuje na osoby, které ze závažných zdravotních důvodů (viz níže) nemohou použít bodem 1 nebo 2 uvedeného Mimořádného opatření stanovený ochranný prostředek dýchacích cest. Tyto osoby však musí disponovat lékařským potvrzením o této skutečnosti a musí být schopné se jím při případné kontrole dodržování stanovených povinností prokázat. V předmětném potvrzení vydaném pro uvedený účel pak musí být nejen závěr o tom, že dotyčná osoba nemůže mít nasazenu stanovenou ochranu dýchacích cest, ale musí z něj být i patrné, jaký druh ochrany dýchacích cest je dotyčná osoba schopna používat, či že není schopna používat žádnou ochranu. Ministerstvo zdravotnictví si je v této souvislosti vědomo, že předmětné lékařské potvrzení bude v zásadě obsahovat informaci o zdravotním stavu spočívající v tom, zda je dotčená osoba schopna stanovenou ochranu používat či nikoli, nicméně nevidí jinou cestu, jak



předmětnou skutečnost, tj. nemožnost z vážných zdravotních důvodů nosit stanovený ochranný prostředek dýchacích cest, prokázat.

S ohledem na přiměřený zásah do práva na ochranu osobních důvodů však potvrzení nebude obsahovat žádné konkrétní údaje o zdravotním stavu osoby, což plyne i ze samotné podstaty tohoto dokumentu (nejde o lékařskou zprávu). Je na posouzení ošetřujícího lékaře, zda pacient může použít předepsanou ochranu dýchacích cest, či zda riziko potenciálních zdravotních komplikací spojených s nošením této ochrany je větší než riziko nákazy virovým onemocněním. Na základě zhodnocení rizik následně doporučí nižší formu ochrany, popř. vyloučí použití jakékoli ochrany dýchacích cest ze zdravotních důvodů. Pacienta o těchto rizicích náležitě poučí a o poučení provede záznam do zdravotnické dokumentace. Pacientovi ošetřující lékař vydá potvrzení o tom, jaký ochranný prostředek může s ohledem na svůj zdravotní stav používat nebo že nemůže používat ochranný prostředek žádný.

Bližší informace včetně odkazů na příslušné studie naleznete v odůvodnění mimořádného opatření č.j. MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN zde: <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2021/07/Mimoradne-opatreni-ochrana-dychacich-cest-s-ucinnosti-od-31-7-2021-do-odvolani.pdf>.

S pozdravem

**Mgr. Daniela Kobilková**  
ředitelka odboru Kancelář ministra  
*podepsáno elektronicky*